

PŘÍBĚH NEJÚSPĚŠNĚJŠÍHO
CHILSKÉHO TRENÉRA

FRANCISCO SAGREDO B.

PELLEGRINIHO METODA

HOST

**FRANCISCO
SAGREDO B.**

PELLEGRINIHO METODA

BRNO 2017

**PELLEG
MET**

FRANCISCO SAGREDO B.

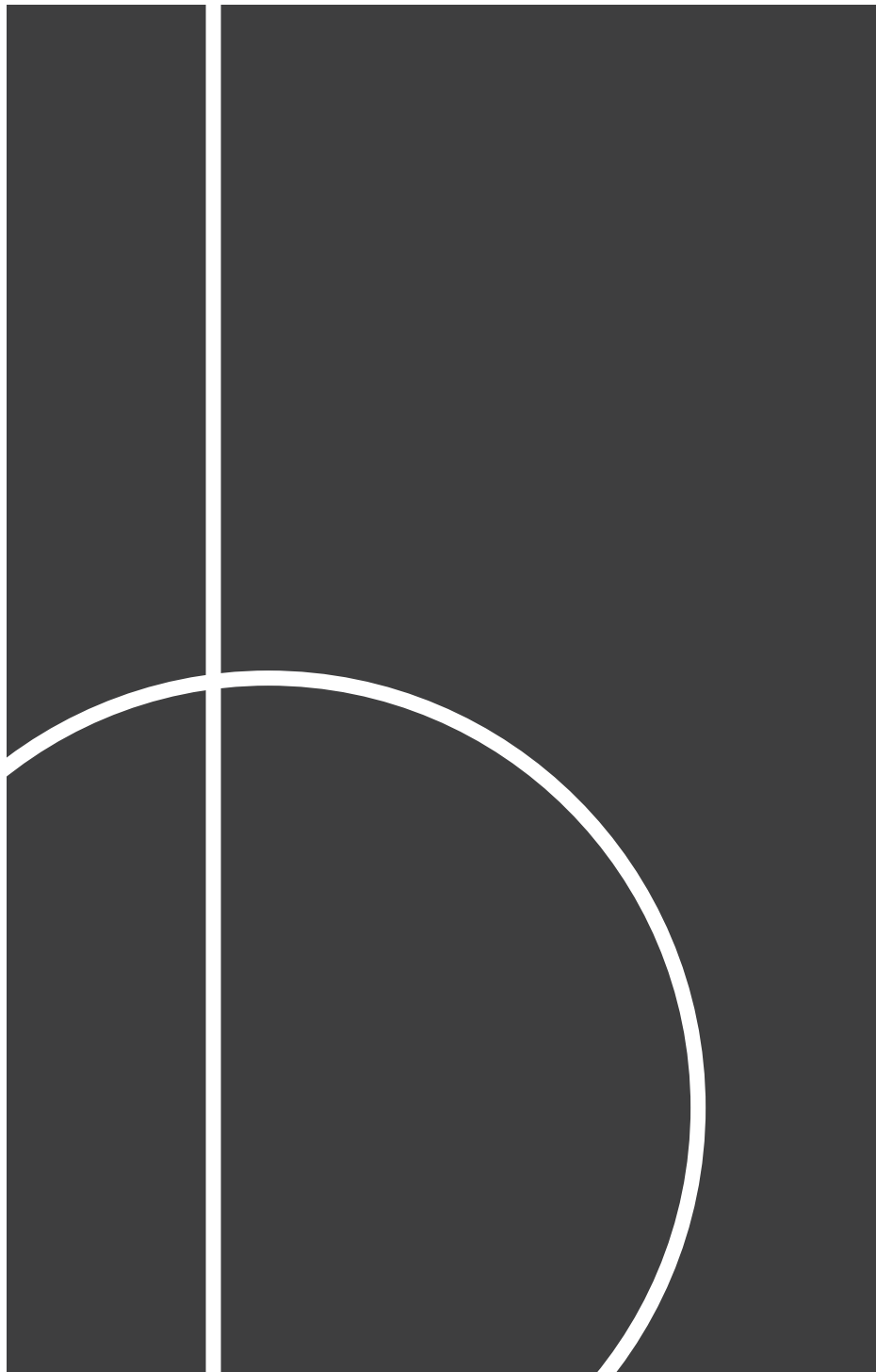
RINIHO ODA

Copyright © 2015 Francisco Sagredo B.
Copyright © 2015 Penguin Random House Grupo Editorial, S.A.
Cover photo © Alex Livesey / Getty Images
Translation © Romana Bičíková, 2017
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2017
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-7577-149-0 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7577-150-6 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7577-151-3 (Formát MobiPocket)

*Mému otci, který byl až do posledního dne vášnivým
fanouškem chilského sportu a sportovců*

**INTER-
GALAKTICKÁ
CESTA**

SMRTELNÝ ÚDER

Scéna v šatně klubu Universidad de Chile připomíná bdění u mrtvého: slabé světlo, hrobové ticho, zkřivené obličejy, nějaká ta slza a šepem pronášené jednosla-
bičné hovory. Je přibližně sedm večer neděle 15. led-
na 1989 a nacházíme se v šatně Estadio Nacional v Santiagu de Chile.

Tým Universidad de Chile, přezdíváný „la U“, právě vůbec poprvé ve svých dějinách sestoupil do druhé ligy.

Pro nejvěrnější fanoušky je to tragický milník.

Je to nesmazatelná skvrna na seznamu úspěchů týmu, který vedle celku Colo-Colo patří k nejvýznamnějším chilským fotbalovým klubům.

Část z téměř dvaceti tisíc fanoušků, kteří dorazili na stadion, zůstává na tribunách a s nepřítomným pohle-
dem se snaží probudit z fotbalové noční můry, kterou způsobila remíza 2:2 s týmem Cobresal. Rozhodčím byl v tomto utkání Iván Guerrero. „Když jsem tehdy odpole-
dne odpískal konec utkání, nastala na stadionu zvláštní situace,“ vzpomíná. „Na jedné straně směsice chvalo-
zpěvů z kotle a na druhé straně mlčení většiny diváků, kteří tam ten den byli. Hráči la U se na sebe beze slova dívali. A ti z Cobresalu modré utěšovali, místo aby slavili remízu. Všechno to bylo dost divné.“

Jakmile se sestup stal skutečností, žádný divák, funk-
cionář ani novinář nebyl fotbalistům a samotnému Pel-
legrinimu blíž než Guerrero. Rozhodčí byl privilego-
vaným svědkem konce dlouhé agonie, kterou pro tým
la U představovala sezona 1989, a ze svého exkluzivního

místa uprostřed hřiště pozoroval cestu, již trenér ušel od lavičky až do šatny.

„Šel se sklopenou hlavou, ale velice klidně,“ pokračuje Guerrero. „Bylo vidět, že je zarmoucený a smutný, i když celou dobu zachovával klid. Vzpomínám si, že sešel sám a v tichosti schody, které vedou tunelem do šaten. Byl sklíčený, ale vyrovnaný. Ten zápas měla la U vyhrát, promrhali několik jasných gólových šancí.“

V šatně se Pellegrini v modré teplákové soupravě a bílých teniskách opírá o stěnu poblíž jediného masážního lehátka. Za jeho zády se nachází nepopsaná prázdná tabule a právě tak asi vypadá v tu chvíli i jeho mysl, jen několik minut poté, co skončila jeho první a traumatická zkušenost v roli profesionálního trenéra. Jeho tým byl odsouzen k sestupu do druhé ligy.

„Inženýrovi“ (přezdívka, kterou mu o řadu let později dal argentinský tisk, když se v roce 2001 ujal týmu San Lorenzo) dělají společnost jeho nejbližší spolupracovníci. Nikdo nemluví.

Ale trenér se nemůže stáhnout do sebe. V šatně na něj čekají reportéři. Je to doba rozhovorů uprostřed propocených dresů a v ovzduší zvlhčeném párou ze sprch. Není úniku, a už vůbec ne v hrací den, kdy všichni chtějí vysvětlení od hlavního viníka neúspěchu.

„Odpovědnost nese vždy trenér,“ začne Pellegrini. „Je logické, že jsem hodně zklamaný, a také jsem udělal chyby,“ uznává.

Poté, co na sebe Pellegrini vezme zodpovědnost, novináři bez okolků hledají všemi očekávanou odpověď na nevyhnutelnou otázku: „Odstoupíte, Manueli?“

Pellegrini neztrácí rozvahu. S vážným výrazem velice klidně odpoví: „Ne, mám platnou smlouvu a jsem vedení klubu i nadále k dispozici.“

„Ale právě jste sestoupili do druhé ligy...“

„První tým je hlavní náplň mé práce, je nejvíc vidět, ale je tady i širší tým. Mám na starosti například také mladší hráče a letos la U dosáhla v mládežnických soutěžích velmi dobrých výsledků.“

Uprostřed zklamání vyzařujícího z šatny poražených a logické touhy novinářů po řecké tragédii Pellegrini bez mrknutí oka projevil svůj záměr udržet se ve funkci. A nejen to, prohlásil také, že „celkem vzato byl výkon týmu la U v různých etapách ligy dobrý, ale v závěru se ukázaly jasné nedostatky“.

O týden později během první valné hromady klubu po sestupu se novinář a dnes uznávaný rozhlasový komentátor Igor Ochoa zúčastnil coby reportér shromáždění fanoušků modrých. Tam mohli někteří z přítomných příznivců, stále otřesení dosud nevídaným sestupem, sledovat rozhovor Ochoy s Pellegrinim.

V rozhovoru trenér prohloubil svou analýzu špatné sezony a vyslovil názor, který bylo podle novináře v těch okamžicích obtížné pochopit. „Naprosto klidně mi vysvětlil, že sestup je pro la U součástí nevyhnutelného procesu. Řekl mi, že ačkoliv je sestup do druhé ligy bolestivý, krize klub nakonec posílí a v dlouhodobém horizontu by měla v následujících sezonách přinést ovoce,“ vzpomíná Ochoa. „Pro mě to v té chvíli byla neslýchaná analýza. Teď, po šestadvaceti letech, když jsem viděl, jak se la U dostala z krize a o pět let později skončila

jako dvojnásobný mistr, musím uznat, že se Pellegrini tolik nemýlil.“

Přestože trenérova kariéra začala naprostým fiaskem, stál si pevně za svým a snesl úder, který by pro jakéhokoliv začínajícího trenéra mohl být smrtelný.

Etihad Stadium v Manchesteru zaplněný tisíci fanoušky, kteří chtějí na místě oslavit čerstvý titul, připomíná nebesky modré mraveniště.

Oslava je v plném proudu, nikdo nechce zůstat stranou a všichni provolávají slávu hráčům Manchesteru City, kteří zrovna porazili West Ham United 2:0. Právě úspěch v posledním hracím dni zajistil týmu Citizens titul v anglické Premier League, teprve čtvrtý ve více než stodvacetileté historii klubu.

Uprostřed chaotické oslavy se novopečení fotbaloví mistři mísí s fanoušky. V den, kdy se stali nejlepšími v jedné z nejvýznamnějších lig na světě, dochází na šampaňské a objetí.

Sergio Agüero, Yaya Touré, Vincent Kompany, Joe Hart a zbytek sestavy je v euforii. Jakmile se ochrance stadionu podaří vyhnat z trávníku fanoušky, dojde na obřadné předání poháru a čestné kolečko.

Hlavní hrdinové titulu podlehnou nadšení z oslav. Málokdo si zachová vážnou tvář a nikdo neunikne vtípkům.

Manuel Pellegrini v dokonale padnoucím šedém obleku, bílé košili a nebesky modré kravatě si uprostřed zmatků zachovává chladnou hlavu.

Chilan se usmívá, objímá se se svými svěřenci. Ale je i nadále klidný, dokonce i když ho několik hráčů zvedne a začne ho vyhazovat do vzduchu, jak velí tradice.

Pellegrini má již své místo na výjimečném seznamu vedle Carla Ancelottiho a Josého Mourinha jako jeden z pouhých tří trenérů, kteří vyhráli titul během své první sezony v Premier League, a tento okamžik sdílí na hřišti se svou rodinou. Do Manchesteru přijela jeho žena Carmen Gloria Puccioová, „La Carola“, jak jí říká Pellegrini, synové Manuel, Juan Ignacio a Nicolás a dvě vnoučata, aby se zúčastnili oslav. Právě s nimi Pellegrini trochu pozapomene na své běžné chování a nepřestává se usmívat, když pózuje pro soukromější, rodinné album, v němž se střádají nesmazatelné vzpomínky, které trenérům pomáhají ospravedlnit léta odříkání daleko od domova. Jedna z těchto fotografií, na níž Pellegrini pózuje s pohárem a jedním z vnoučat v náručí, je trenérova profilová fotka v aplikaci WhatsApp.

Po skončení oslavy na hřišti přichází čas na setkání s médii. Je na vrcholu euforie. Úspěch ho pozvedá do výšin, kde by se mohl nechat unést opojením z triumfu. Ani toto vítězství jej však nestrhne k nabubřelým prohlášením, pomstychtivým větám nebo povýšeným slovům.

Pellegrini stejně jako během celé své kariéry nedává svými prohlášeními vzniknout pompézním titulům a po triumfu u vstupu do šaten říká: „Na své hráče jsem velice hrdý. Měli důvěru ve mě a herní styl, s nímž jsem přišel, a dnes můžeme oslavovat tento úspěch díky vynikajícím výkonům, které podávali během celé sezony.“

Pellegriniho hráči pokračují v oslavách, teď už za zavřenými dveřmi šaten, ale Chilani si v srdci velkolepého prostoru nedovolí nechat se unést slávou a tvrdí: „Je to velmi důležité, dnes to oslavíme a v úterý se už začneme připravovat na novou sezonu, protože tenhle klub a tito hráči si zaslouží víc.“

Mezi okamžikem, kdy Manuel Pellegrini sestoupil s týmem Universidad de Chile, a dnem, kdy slavil titul s hráči Manchesteru City v lize s největší konkurencí na světě, uplynulo pětadvacet let.

Čtvrtstoletí Inženýrových kariéry, během nějž se toho hodně stalo a také změnilo.

Ušel cestu ze sportovního pekla až do soutěžního nebe, plnou zkušeností, vítězství, porážek, obětování, uznání, pochyb a tisíců nesmazatelných vzpomínek.

Tento příběh popisuje neustálý sled výzev, krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé cíle v závislosti na konkrétní situaci a podmínkách.

Přestože se zmíněné dny: na Estadio Nacional v Santiagu de Chile v lednu 1989 a v onu neděli v květnu 2014 v Manchesteru, mohou zdát rozdílné, mají společné to, jakým způsobem Pellegrini čelil odlišným situacím jako trenér.

Vždy zachovával stejný postoj, až to začalo novinářům lézt na nervy. Nikdy si nekomplikoval život závratí vznikající nad propastí porážky ani se mu nezatočila hlava z výšin, kam povznášejí úspěchy. Bylo to patrné z prohlášení, kterým uzavřel rozhovor s novináři tehdy večer, kdy sestoupil s týmem Universidad de Chile:

„Je pravda, že má trenérská kariéra je teprve v začátcích a že jsem hlavním viníkem historického sestupu klubu, což mě trápí, ale jsem si jistý, že mám dostatek sil, abych v této profesi pokračoval.“

Nepochybně měl pravdu.

Ale k těm silám je nutné přidat nekonečné množství faktorů, které formovaly jeho kariéru. Začal si ji vytyčovat ještě jako hráč, když zahájil dlouhé, ambiciózní a široce pojaté studium. To vše postupně vytvářelo pevné základy, na kterých Manuel Pellegrini Ripamonti postavil svůj výjimečný příběh.

PŘIJEĎ, JAK CHCEŠ

Čtvrtek 29. ledna 2015. V Anglii vládne zima, je deštivo a sněží.

To zimní ráno londýnské letiště Heathrow praská ve švech. Společně s dalšími tisíci cestujícími čekám, až budeme moci nastoupit do letadla, ale počasí nám to znemožňuje.

Na obrazovkách terminálu pro vnitrostátní navazující lety běží zprávy BBC, kde pořád dokola informují o „*several storms*“ v celé Velké Británii.

Je devět ráno, můj let o půl osmé už zrušili a nervózně čekám na obnovení letového provozu, abych mohl podniknout tříčtvrtěhodinový let s British Airways do Manchesteru. O půl druhé odpoledne musím být ve sportovním areálu Manchesteru City na své první schůzce s Manuelem Pellegrinim.

Před dvaceti třemi dny, 6. ledna, mi Amaia Díazová, asistentka sportovního vedení klubu, e-mailem oznámila, že mě chilský kouč přijme právě ve čtvrtek 29. ledna.

Schůzku jsem zařizoval měsíce, od listopadu předchozího roku. Pellegrini nepatří mezi trenéry, kteří jsou v pravidelném kontaktu s novináři, a kromě toho, že si jako trenér důsledně plní mediální povinnosti (tiskové konference, rozhovory organizované klubem a tak dále), se účastní velice málo osobních schůzek. Tentokrát mi nicméně otevřel dveře, protože věděl, že se nejedná o běžné novinářské setkání.

Vynaložil jsem hodně času na to, abych mu přiblížil svůj plán — zachytit jeho kariéru v knize. Čtvrtstole-tí, které strávil jako trenér, a čtrnáct sezon, jež prožil jako profesionální hráč. Čtyřicet tři let se věnoval fot-balu na nejrůznějších místech a na různých úrovních. Od skromného stadionu La Cisterna v Santiagu de Chile s týmem Palestino až po majestátní Stadion Santiago Bernabéua na lavičce Realu Madrid. Od naprostého zklamání po sestupu týmu Universidad de Chile až po absolutní slávu mistra Premier League. Od neustálého potlesku v klubech Palestino, O'Higgins, Liga Depor-tiva de Quito, San Lorenzo, Villarreal, Málaga CF nebo během první sezony v City až po pochyby, které zažil v týmech Universidad Católica, River Plate, Real Madrid nebo během svého druhého roku v Manchesteru.

Tisíce okamžiků v různých zemích, kde vedl stovky fotbalistů, a desítky historek.

Příběh inženýra, jenž se rozhodl zasvětit svůj ži-vot fotbalu a který pochází ze země s nulovou tradicí

trenérů úspěšných na mezinárodní úrovni. Protože pokud jde o export trenérů, je chilský fotbal na světelné roky vzdálený tomu argentinskému, brazilskému nebo uruguayskému, plodným a trvalým kolébkám mezinárodních strategií.

Žádný chilský trenér se neprobojoval mezi elitu, kromě významné výjimky, jakou představuje Fernando Riera (právě Pellegriniho velká inspirace).

V nastalé svízelné situaci se rodí hlavní cíl tohoto projektu — zanechat konkrétní svědectví o kariéře nejúspěšnějšího trenéra v historii chilského fotbalu. Smyslem schůzky bylo představit mu tuto myšlenku. Ale nejdříve bylo třeba dostat se do Manchesteru.

Během napjatého čekání na letišti jsem si začínal být jistý, že pokud nebudu ve smluvený čas v Pellegriniho kanceláři, další příležitost nedostanu. Věděl jsem, jak je k novinářům nedůvěřivý, takže mi bylo jasné, že se mu nebude příliš líbit, když mu budu muset na první schůzce dát košem.

Začal jsem úzkostlivě uvažovat o možnosti, že se vydám na vlakové nádraží a budu cestovat po zemi, když vtom se z amplionů ozvalo, že letiště v Manchesteru se opět otevřelo a za půl hodiny bude nástup do mého letadla.

Během třiceti minut jsme se připoutali a bez problémů vzlétli a dostavil se pocit úlevy. Letíme. Inženýr mě očekává ve své pracovně, zcela jistě plný pochybností.

Pár mžiků oka, nějaké turbulence a po čtyřiceti minutách kapitán pronesl hlášení, které znělo jako rozsudek: nemůžeme přistát na letišti v Ringway, protože počasí

se zhoršilo. Vracíme se do Londýna, takže teď už schůzku opravdu nestihnu.

Po návratu na Heathrow jsem tu špatnou zprávu napsal Amaii DÍAZOVÉ:

„Nedorazím, je mi to líto. Co budeme dělat?“

„Musíš počkat, Manuel je na tréninku. Až skončí, řeknu mu, co se stalo, a uvidíme, co odpoví. Uvědom si, že pozítří hrajeme proti Chelsea, takže jsou to strašně důležité dny, a on si s tebou domluvil schůzku s velkým předstihem.“

V tu chvíli byl konec. Nedalo se vůbec nic dělat, letadla měla vzlétnout až odpoledne nebo večer. Podle předpovědi počasí měla bouře přejít krátce po čtvrté odpoledne.

Na schůzku s Pellegrinim jsem čekal měsíce, jenže počasí mi plány překazilo. V daném okamžiku všechno záleželo jen na něm.

Pellegrini je pověstný svým neúprosným přístupem k nedisciplinovanosti nebo k nesplnění povinností ze strany těch, kdo ho obklopují. Proto jsem si pomyslel, že mně, novináři, k němuž nemá žádný vztah, vyřídí, že je mu to líto, ale že on za moje potíže nemůže.

Zbytečná cesta.

Po nekonečných pětáctyřiceti minutách mi mobil oznámil trenérovu odpověď. Na obrazovce se objevila zpráva od Amaii. Stačilo zmáčknout „enter“, abych zjistil, jak příběh pokračuje.

„Francisco, Manuel říká, že se nic neděje. Ví o zavřených letištích a může se s tebou sejít zítra ve stejný čas, ve 13.30.“

Úleva. Po zádech mi přestal stékat studený pot.

Pellegrini si s pragmatickou logikou uvědomil, že za zmeškanou schůzku nemůžu, a nic mu nebránilo přesunout naše setkání na další den, dvacet čtyři hodin před jedním z nejdůležitějších utkání sezony proti týmu Chelsea Josého Mourinha.

Stále jsem měl naději a ve čtvrtek 29. ledna o půl šesté večer přistál v zasněženém, šedém a studeném Manchesteru. Po dni plném napětí a čekání jsem plnil to, o co mě Amaia požádala v poslední zprávě po Pellegriniho odpovědi: „Francisco, zítra koukej přijít. Doraz do Manchesteru, jak chceš, ale hlavně přijď...“

INŽENÝR V ČÍSLECH

Na první pohled se trenérská kariéra Manuela Pellegriniho nemohla vyvíjet jinak než pozitivně. Tato úvaha se zakládá nejen na výčtu jeho úspěchů a výsledcích, ale zejména na jeho schopnosti vtisknout týmům přitažlivou fotbalovou tvář. „Pellegriniho týmy v Evropě hrají s Pellegriniho pečeti,“ tvrdí Arrigo Sacchi.

Sacchi, bývalý fotbalista a trenér italské národnosti, je jedním z nejváženějších hlasů v mezinárodním fotbale. Vicemistr světa s italskou reprezentací ze světového šampionátu ve Spojených státech amerických z roku 1994 a dvojnásobný vítěz Ligy mistrů s týmem AC Milán z let 1989 a 1990, z jehož taktických myšlenek dodnes světový fotbal čerpá. Zastánce rozestavení se zadní čtveřicí obránců proměnil zónovou obranu a dobrou

techniku s míčem v nejnápadnější známku své opěvované a úspěšné fotbalové strategie.

Italský trenér Pellegriniho, který se prohlašuje za obdivovatele Sacchiho myšlenek, bedlivě sledoval. Nejprve ve funkci sportovního ředitele Realu Madrid (2004–2005), v níž se při různých příležitostech střetl s Villarrealem, který tou dobou Pellegrini vedl, a později jako uznávaný komentátor italské televize během Ligy mistrů, Evropské ligy a hlavních evropských soutěží.

V únoru 2015 jsem měl příležitost udělat s ním rozhovor. Kontaktoval jsem ho a vysvětlil mu, že bych chtěl zjistit jeho názor na chilského trenéra, a on s potěšením souhlasil. „Zasloužil se především o to, že všechny jeho týmy hrají stejným způsobem,“ říká Sacchi. „Umocňuje ofenzivu prostřednictvím kontroly míče. Podařilo se mu předat svou herní filozofii všem celkům, které kdy vedl, a takovou schopnost nemá každý. Kromě úspěšných sezon a titulů, které vybojoval, je pro mě na jeho kariéře nejnámennější to, že všechny jeho týmy hrají s jeho pečeti.“

Sacchiho myšlenky podporují názor, že Pellegrini dokázal s kluby, jako je Liga Deportiva Universitaria de Quito v Ekvádoru, San Lorenzo a River Plate v Argentině a Manchester City v Anglii, vyhrát velmi atraktivním stylem.

V případech, kdy sportovní situace klubů, jež Chilan vedl, nedovolovala útočit na absolutní vrchol, dosáhl díky dobré hře nemyslitelných výsledků — s týmy Palestino a O'Higgins v Chile a s Villarrealem a Málagou ve Španělsku.

Statistiky ukazují, že v době, kdy sláva byla na dosah a tituly nepřicházely (na druhém místě skončil s Universidad Católica v letech 1994 a 1995, s Realem Madrid v roce 2010 a s Manchesterem City v roce 2015), se týmům podařilo získat fanoušky díky rekordům ve střelecké produktivitě, sériím vítězství a neustálému dobývání protivníkovy brány prostřednictvím dobré práce s míčem.

Někteří Pellegriniho kritici prohlašují, že „nemá na to, aby vedl velké týmy“. Statistika tvrdí něco jiného — byl mistrem s týmem Liga Deportiva Universitaria de Quito (LDU), čtvrtým nejpopulárnějším klubem v Ekvádoru. Pohár zvedl i s týmy San Lorenzo a River Plate, dvěma nejvýznamnějšími kluby v Argentině. A prvenství slavil také s Manchesterem City, z něhož se ve střednědobém horizontu stal díky milionovému projektu jeden z největších favoritů na získání titulů jak doma, tak v Evropě.

Chladná čísla také prozrazují, že Inženýr od roku 1989 do sezony 2014/2015 získal osm titulů: s týmem UC získal poháry Copa Chile a Copa Interamericana; v roce 1999 s mužstvem LDU vyhrál Torneo Ecuatoriano; v roce 2001 se San Lorenzem a roku 2003 s River Plate zvítězil v soutěži Torneo de Clausura, v roce 2001 se San Lorenzem vyhrál Copa Mercosur a v roce 2014 se stal mistrem Premier League a vyhrál EFL Cup.

Vedl jedenáct klubů (la U, Palestino, O'Higgins, UC, LDU, San Lorenzo, River Plate, Villarreal, Real Madrid, Málaga a Manchester City) v celkem 1 084 zápasech a uhrál 537 vítězství, 267 remíz a 280 porážek. Celková

statistika celé jeho dosavadní kariéry na lavičce ukazuje 59% úspěšnost (tato statistika ho sleduje od začátku sezony 1989 v Chile až do konce sezony 2013/2014 v Anglii).

Zejména v Chile se diskutovalo také o tom, že byl údajně příliš zaujatý uspořádáním obrany na úkor ofenzivy.

Čísla znovu působí přesvědčivě a tento mýtus vyvracejí: jeho týmy vstřelily 1 852 gólů, což představuje v průměru 1,7 gólu na zápas, a zaznamenaly řadu historických rekordů ve střelecké produktivitě. Dokonce i u klubů, s nimiž se mu nepodařilo oslavit titul: statistiky uvádějí, že Universidad Católica byla nejproduktivnější tým sezony 1994 a 1995 s 2,6 góly na zápas a Real Madrid držel absolutní rekord španělské ligy v počtu vstřelených gólů (106) v sezoně 2009/2010.

Historie samozřejmě nikdy nesmaže skutečnost, že pod jeho vedením, během jeho první trenérské zkušenosti, zažil klub Universidad de Chile svůj jediný sestup do druhé ligy. Ale knihy budou vyprávět i o tom, že v roce 2001 Pellegrini jako trenér týmu San Lorenzo zařídil argentinskému fotbalu tři rekordy — jedenáct vítězství v řadě během jediného turnaje, třináct vítězství v řadě při zápasech na hřišti soupeře a titul v soutěži Torneo de Clausura se 47 body, kdy tým zvítězil s největším počtem bodů v dosavadních dějinách krátkých turnajů.

Během působení u River Plate vyhrál titul se sérií dvanácti zápasů bez porážky. Tím vyrovnal historický rekord tohoto klubu v počtu po sobě následujících vítězství během jediného turnaje.

Archivy prozrazují, že se Pellegrini během svého premiérového působení v Evropě zasloužil o nejlepší historické umístění Villarrealu, který se stal vicemistrem ligy 2007/2008. Se „Žlutou ponorkou“ (jak se Villarrealu přezdívá) se navíc poprvé a naposledy za profesionální dráhu klubu probojoval do semifinále Ligy mistrů.

V Realu Madrid (2009/2010) Pellegrini čelil ze strany menšinové, ale mocné části španělského tisku nejtvrdější kritice za celou svou kariéru. Stal se vicemistrem v sezoně, během níž soupeřil s jedním z nejlepších, nebo možná nejlepším týmem, jaký kdy Barcelona měla (šest titulů za jediný rok pro Katalánce — stejného výsledku nedosáhl v dějinách světového fotbalu žádný jiný klub). Vytvořil dosavadní rekord Realu, pokud jde o počet bodů v jedné sezoně: 96. Dosáhl také osmnácti vítězství v řadě v domácích zápasech, takový výsledek Stadion Santiaga Bernabéua nikdy dříve nezažil.

Málaga pod Pellegriniho vedením zakončila sezonu 2011/2012 na čtvrtém místě a Pellegrini tak zařídil nejlepší historické umístění andaluského klubu. Tým se pod jeho taktovkou poprvé kvalifikoval do Ligy mistrů a stal se třetím nováčkem v dějinách soutěže, který vyhrál první tři zápasy, a druhým nováčkem, který nedostal žádný gól. Zadařila se mu skvělá sezona, během níž se Málaga poprvé probojovala do čtvrtfinále Ligy mistrů.

Během svého prvního roku u Manchesteru City vyhrál EFL Cup a stal se také prvním neevropským trenérem, který vyhrál Premier League, třetím trenérem, který pozvedl pohár při své premiérové sezoně, a překonal

historický rekord vstřelených gólů počtem 156 branek ve všech 57 zápasech sezony 2013/2014.

V následující sezoně 2014/2015 City nezískalo žádný titul a v Premier League skončilo na druhém místě. Navzdory kritice ze strany tisku se potvrdilo jeho setrvání na lavičce „Citizens“, smlouva mu byla prodloužena až do roku 2017 a jeho tým opět proměnil nejvíce šancí — 83 gólů v 38 zápasech s kladným rozdílem +45.

Celkovou statistiku uzavřeme dalším přesvědčivým údajem. S třinácti sezonami v řadě ve funkci trenéra v Evropě se Inženýr stal jedním z šesti latinskoamerických trenérů s nejdélším nepřetržitým působením na starém kontinentu. Spolu s ním mezi ně patří Paraguayec Heriberto Herrera (1960–1978), Uruguayec Víctor Espárrago (1985–1997) a Argentinci Roque Olsen (1959–1989), Helenio Herrera (1945–1974) a Héctor Cúper (1997–2013).

Čísla, údaje a záznamy. To jsou kvantitativní předpoklady chilského trenéra, který se usadil a udržel v první linii fotbalového světa.

JINÁ GALAXIE

Třicet šest hektarů s šestnácti tréninkovými hřišti, malý stadion pro sedm tisíc diváků, hotel pro soustředění a veškerá infrastruktura potřebná pro práci mládežnických oddílů i profesionálního týmu. To je velkolepé sportovní zázemí klubu Manchester City, komplex, jehož cena přesáhla tři sta milionů dolarů.

Zázemí City se nachází necelý kilometr od impozantního Etihad Stadium a bylo slavnostně otevřeno v prosinci 2014. V celé své velikosti odráží ambiciózní projekt rodiny Chalífy bin Zájida Ál Nahjána, šejků, kteří v roce 2009 získali celkové vlastnictví klubu.

Klan Ál Nahjánů, vládoucí v Abú Zabí a Spojených arabských emirátech, do Citizens investoval přibližně miliardu eur a pokusil se dostat klub bez významné historie mezi světovou špičku.

Je pátek ráno. V Manchesteru celou noc sněžilo a trávníky tréninkových hřišť City jsou pokryté bílým kobercem. Pellegrini proto musí vést trénink v zastřešené tělocvičně komplexu.

Moje taxi po bezpečnostní kontrole projede hlavní branou a pokračuje podél hřišť, kde nejmodernější vytápěcí zařízení běží na plné obrátky a rozpouštějí sněh na trávníku.

Na pozemku se nachází korporativní budova, moderní čtyřpatrová stavba, v níž se nalézají administrativní kanceláře klubu.

V budově, která by svým designem skvěle zapadla do architektury jakékoliv moderní finanční čtvrti, sídlí generální, sportovní, marketingové a komunikační ředitelství.

Zde se nacházejí pracovny Španělů Ferrana Soriana, výkonného ředitele, a Txikiho Begiristaina, sportovního ředitele City. Oba přišli do Manchesteru v roce 2012 s posláním uskutečnit v nebesky modrém týmu projekt, do něhož se pustili během svého působení na sportovním ředitelství v Barceloně. Snem rodiny Ál Nahjánů

v Anglii bylo napodobit strukturu klubu, díky níž se Katalánci podle mnohých stali nejlepším klubem na světě.

Tito dva mají na starosti chod klubu a Pellegrini je zodpovědný za fotbalovou stránku milionového projektu. Chilan zakotvil mezi fotbalovou elitou.

Kouč jednoho z nejambicióznějších fotbalových projektů na světě je stejný muž, který v roce 1989 v Chile při svém debutu jako profesionální trenér sestoupil do druhé ligy.

Takový skok se zdá být nemožný. Cesta dlouhá miliony kilometrů, pokud jde o osobní rozvoj a vzestup. Pro chilského trenéra je to intergalaktická cesta.

Čekám na Pellegriniho v dokonalých a útulných prostorách recepce budovy, trenér se mezitím setkává s médií při pravidelné předzápasové tiskové konferenci.

Den před duelem s Chelsea, která stojí v čele tabulky, není ústředním tématem tiskovky zápas jako takový. Britské deníky přinášejí zprávu o hrozícím trestu pro Diega Costu, hvězdného útočníka týmu Josého Mourinha.

Hráč španělsko-brazilského původu byl oficiálně obviněn poté, co kamery zachytily okamžik, kdy šlápl na hráče Liverpoolu Emreho Cana. Tento ošklivý kousek se odehrál o týden dříve během semifinále poháru Capital One Cup na stadionu Stamford Bridge.

Na obrazovkách v čekárně vysílá televizní stanice klubu tiskovou konferenci v přímém přenosu. V reálném čase vidím, jak se novináři Pellegriniho stále dokola ptají na možnost, že bude Costa potrestán a v důležitém utkání den nato bude chybět. Chilan stále dokola neo-
hroženě odpovídá, že se k hypotézám nebude vyjadřovat,

neboť rozhodnutí anglické Fotbalové asociace zatím není známo.

Tisk Inženýra vyzývá, aby okomentoval Mourinhova tvrzení. Portugalec den předtím svým typickým stylem prohlásil, že případné vyloučení jeho útočníka by ho přivedlo k úvaze, že se jedná o cílené pronásledování Chelsea. Dodal, že pokud by střelec v utkání proti druhému týmu tabulky chyběl, Citizens by získali sportovní výhodu.

Tradiční slovní popichování portugalského trenéra vůbec nevyvádí Pellegriniho z míry. K překvapení všech, kdo ho v Manchesteru posloucháme, však vyřkne větu, z níž se stane novinový titulek: „Diego Costa by měl ubrat na agresivitě. Je to ohromný fotbalista a do anglického fotbalu takový přístup nepatří. Myslím, že to, co se stalo, mu bude ku prospěchu a nakonec to pro něj bude pozitivní.“

To je na obvykle zdrženlivé a uvážlivé mediální výroky bývalého trenéra Realu Madrid senzační věta. Bonboněk pro anglické deníky, které vždy prahnou po výměně názorů.

Po skončení tiskové konference pro mě přijde Amaia Díazová. „Hotovo, Francisco. Manuel říká, že máš jít nahoru do jeho kanceláře.“

NEHRAJE

Vzorně uspořádaná, čistá, téměř chirurgická. Tak vypadá Pellegriniho kancelář nacházející se ve druhém patře korporativní budovy klubu.

Papíry na pracovním stole jsou geometricky rozmístěné. Narovnané jeden na druhém, žádný nevyčnívá. Aktuální vydání deníků a fotbalové časopisy jsou také dokonale srovnané. Složky, šanony, sešity. Všechno na svém místě. Jako ve vzorovém bytě.

Na jedné stěně kanceláře visí bílá tabule s kalendářem, kde jsou zaznamenané nadcházející zápasy týmu. Každý protivník má svou vlastní magnetickou kartičku. Na každé je logo daného soupeře. Velká excelová tabulka na jiné zdi, plná různobarevných políček, podhaluje, co Inženýr nosí v hlavě — plánování zápasů a důležitá data. Nic není ponecháno náhodě. Podle těch, kdo s Chilanem pracovali, je to jeho poznávací znamení.

Když vstoupím do Pellegriniho kanceláře, vidím skrze velké okno krásné panoráma zasněžených hřišť. Trenér totiž nesedí za svým psacím stolem, ale čeká na mě u jednacího stolu v pracovně. Ten je také bílý. Také uspořádaný. Také bez poskvrny.

Za ním se nachází stojan s další magnetickou tabulí a na ní je nakreslené fotbalové hřiště nebesky modré barvy. „Nebeské City“. Na tabuli je dvacet tři papírků se jmény všech hráčů týmu. Jsou uspořádané podle jejich role na trávníku. V brance jsou připevněné papírky s oběma brankáři Joem Hartem a Willym Caballerem. Na místě pravého krajního beka jsou dvě jména: Pablo Zabaleta a Bacary Sagna. A tak dále, ovšem kdo bude v zápase s Chelsea v základní sestavě a kdo v pozici náhradníka, to schéma neodhaluje.

Trenér mi stiskne ruku. Je rezervovaný, ale velice zdvořilý. Posadím se naproti němu. Pozorně a nebojácně mě

poslouchá. Jeho gesta neprozrazují, co si myslí, a o několik minut později, zrovna když se z mého monologu stával dialog, mu zazvoní telefon...

„Promiňte, to je Txiki Begiristain, musím to zvednout.“

V kanceláři není hluk, slyším, na co se katalánský šéf ptá. Konverzace se točí okolo veřejných záležitostí, a proto neporuším soukromí zúčastněných, když ji převyprávím.

„Manueli, jak to šlo na tiskovce?“

„Dobře, normálně. Ptali se mě jenom na Mourinha a Costu, jak se dalo čekat. Pochopitelně jsem neodpověděl tak, jak by se jim líbilo. Však víš...“

„Fajn. Viděl jsi to o Costovi? Právě napsali, že dostal distanc na tři zápasy. Zítra nebude hrát.“

„Jo, právě jsem to četl na internetu. Musím končit, mám schůzku. Zavolám ti později.“

Pellegrini položí telefon na stůl a vysvětluje mi, že Costovo potrestání se dalo čekat: „V anglickém fotbale vám takové přestupky neprominou. Mají absolutní respekt k soupeři a k čisté hře. Všem tady jde stoprocentně o podívanou.“

Nestihne dokončit větu, protože někdo klepe na dveře kanceláře. Tentokrát nás přeruší Rubén Cousillas, zvaný „Hubeňour“, trenérův asistent. Pellegrinimu asistuje od roku 2001, kdy se seznámili po Inženýrově příchodu do klubu San Lorenzo de Almagro.

Když si Argentinec všimne, že jeho šéf není sám, omluví se, a předtím než zavře dveře zvenku, z něj vyjde jediná věta: „Manueli, tři zápasy pro Costu. Vyloučili ho.“

Pellegrini poděkuje za informaci, kterou už zná. Podívá se na mě a zopakuje pojmy respekt a podívaná, které kralují Premier League, ale o několik vteřin později někdo znovu zaklepe na dveře. Tentokrát je to Patrick Vieira, trenér rezervního týmu City.

Uznávaný bývalý záložník a mistr světa s francouzskou reprezentací s Pellegrinim mluví velmi uctivě. Hovoří klidně a nesměle, což neodpovídá jeho fotbalové minulosti ani jeho výšce metr devadesát dva.

Dráhy obou dvou bývalých profesionálních hráčů jsou na hony vzdálené, ale dnes v Manchesteru je Chilan mezinárodně uznávaný trenér, zatímco Vieira nedávno zahájil kariéru jako kouč u mládežnických výběrů klubu.

Francouz přichází svého šéfa požádat, aby schválil talentu záložního týmu hostování. Pellegrini, který má o rozhodnutí, jak se zdá, jasno, se přesto zeptá bývalé hvězdy Arsenalu na názor. Vieira doporučuje, aby slibnému mladému hráči umožnili odejít do klubu v anglické druhé lize. Pellegrini souhlasí a suše pronese, že „ten kluk je nadaný. Přišla chvíle, aby poskočil z mládežnické ligy do skutečného soutěžního fotbalu“.

Francouz poděkuje a rozloučí se. Chystá se zavřít dveře a odejít, když vtom se rychle otočí a vyhrkne: „Pane, Costa dostal trest a zítra nebude hrát...“

MANTRA

„Bylo by pochopitelně fajn mít knihu, která bude vyprávět o mé kariéře, samozřejmě pokud bude dobrá a pravdivá.“

Ale já o ni nemám zájem. Nemám čas.“ Tak Pellegrini zareagoval na možnost, že by vznikla kniha o jeho profesionální dráze.

Mezi přerušeními kvůli „případu Costa“ plynula naše rozmluva v trenérově kanceláři a minuty ubíhaly. A moc jich nezbyvalo k tomu, abych mezi čtyřma očima poznal jeden z Inženýrových nejcharakterističtějších rysů — naprostou lhostejnost k názorům zvnějšku: „Mě posouvá dopředu sebehodnocení. Nikdy se mě nedotklo nic z toho, co se o mně říká nebo neříká. Vnější tlak na mě nemá vliv, protože největší tlak, jakému musím čelit, na sebe vyvíjím já sám. Ten mě skutečně pohání vpřed. Právě proto mě nezajímá, jestli o mně napíšou, nebo nenapíšou knihu a jestli se v ní bude o mně mluvit dobře, nebo špatně. Není to na pořadu dne. Možná že až budu v důchodu, napíšu vlastní knihu. Ale prozatím to nemám v úmyslu.“

Pellegrini umí argumentovat. Navazuje na sebe dokonale strukturované věty, a když objasňuje svůj nezájem podílet se na knize o své kariéře, dívá se mi do očí. Vysvětluje mi, že své povolání velice intenzivně prožívá, a proto jsou jeho časové možnosti velmi omezené: „Celý den se soustředím na práci v Manchesteru City. Obnáší to nejen hodiny tréninků a zápasy, ale i spoustu plánování, studia a různé povinnosti spojené s klubem.“

Uplyne necelých dvacet minut rozhovoru a Pellegriniho odpovědi mě nepřekvapují. Ani náhodou. Stačilo zběžně poznat jeho veřejné vystupování, abych vytušil, že jeho reakce na můj návrh rozhodně nebude nadšená.

Ale nejsem v Manchesteru proto, abych mu nabídl své služby jako *ghostwriter*, který napíše jeho autobiografii,

nebo abych ho přiměl podílet se na „oficiálním životopise“. Rád bych ho poznal i jinak než v posledních sedmnácti letech, kdy jsem se s ním setkával pouze v roli novináře při různých oficiálních příležitostech.

Chtěl bych, aby Pellegrini věděl, že jsem se rozhodl psát o něm, o jeho kariéře, o jeho metodice, úspěších i neúspěších.

Snažím se mu sdělit, že budu dělat rozhovory s jeho blízkými, s fotbalisty, které vedl a které trénuje teď, s jeho kolegy, spolupracovníky a šéfy, s nimiž se za více než čtyřicet let ve fotbale jako hráč a trenér potkal.

Od trenéra nepotřebuji schválení, protože se nechystám napsat „oficiální text“. Mám v úmyslu napsat o čtyřech pilířích Pellegriniho fotbalové kariéry — nadání, příprava, píle a přesvědčení. To jsou podle mého názoru základy profesionálního díla tohoto Chilana. Na těchto základech vystavěl svou významnou kariéru. Pochopitelně ji provázely radostné i obtížné okamžiky, ale neustále se dokázal udržet mezi elitou, předváděl stejný styl v různých scénářích, ať už ve významnějších, nebo prostších.

Teprve teď, když si Pellegrini vyslechl mé argumenty, začíná projevovat více nadšení: „Přesně tak. Tohle nikdy není dílem náhody. Až sem jsem se dostal díky pevným základům, na nichž jsem se rozhodl postavit svou kariéru, a díky soustavnému studiu. Hlavně v počátcích jsem poznal, že se potřebuji zdokonalovat v oblastech, které považuji za své slabiny.“

Vysvětluji mu, proč jsem v jeho kanceláři: „Abyste věděli, že na tom budu pracovat a že vás požádám o několik

rozhovorů. Potřebuji vaše svědectví. Nechci vytvořit příběh pouze na základě výpovědí těch, kdo vás poznali. Rád bych do hloubky rozvinul vaše myšlenky, metody a názory, v žádném případě mi nejde o nahodilé titulky, které vám tak vadí.“

Pellegrini mě poslouchá a pak pragmaticky, jako vždy, pronese: „Pokud o mně chcete napsat knihu, nemůžu vás nutit, abyste to nedělal, to je vaše rozhodnutí. Ale nemůžu se zavázat, že se na tom budu podílet a poskytnu vám k vašemu bádání nějaké rozhovory. Vy se musíte rozhodnout, jestli na sebe tohle riziko vezmete...“

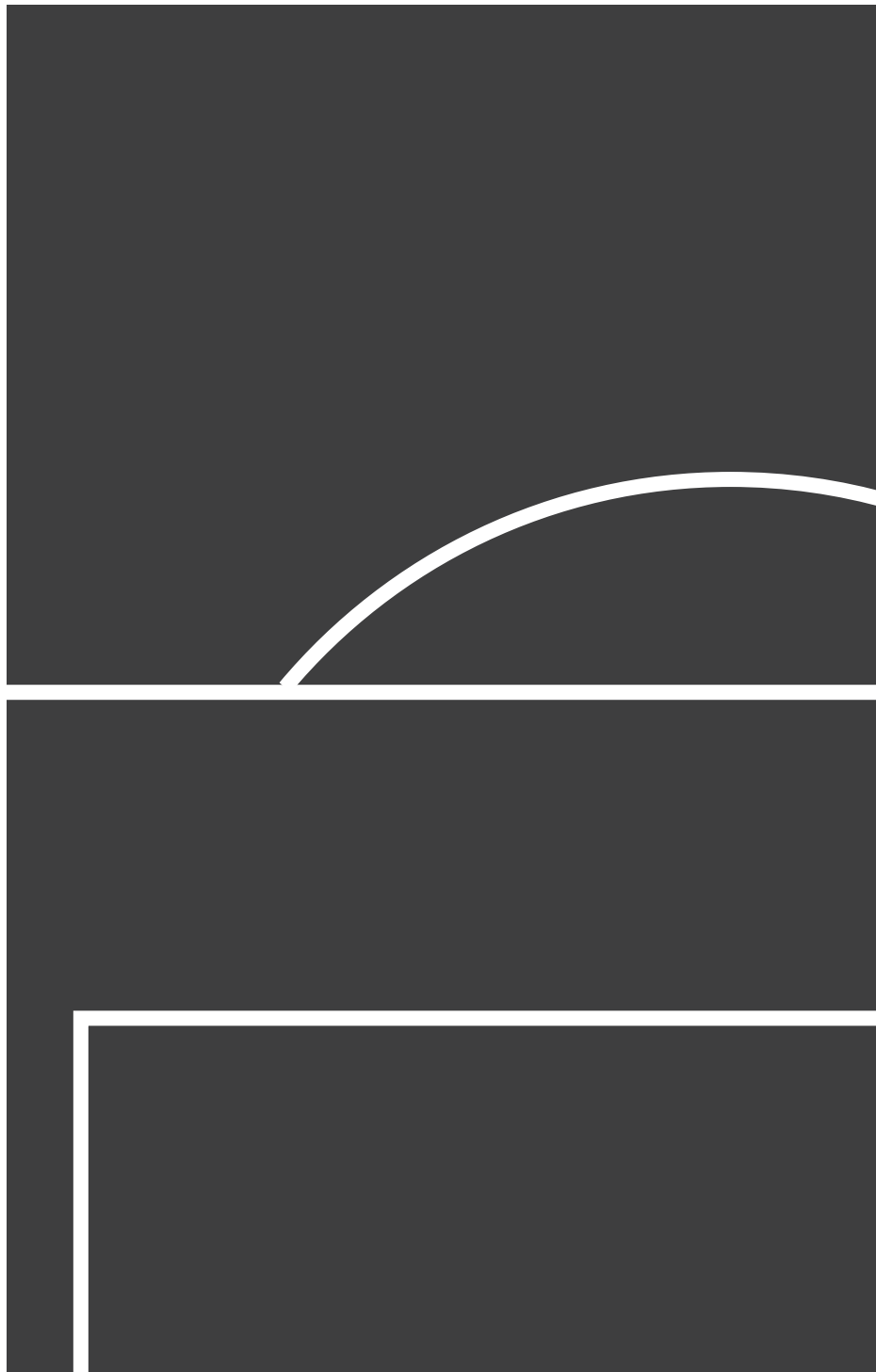
Mně to tak stačilo, nepotřeboval jsem víc než možnost, že s ním budu moct později udělat rozhovor.

Když jsme uzavřeli téma knihy, konverzace se začala odklánět k různým otázkám spojeným s fotbalem: organizaci Premier League, prvnímu roku Alexise Sáncheze v Anglii v roli útočníka Arsenalu, nevyrovnaným výsledkům Manchesteru City v sezoně 2014/2015, situaci chilského fotbalu, jeho metodice a tak dále. Trenér vyslovil názory a myšlenky, na jejichž základě jsem začal sestavovat profil jeho jedinečné osobnosti.

Uběhla více než hodina konverzace v kanceláři muže, který jako by před svým protějškem v rozhovoru stavěl zeď. Trenéra, který dokázal téměř vše, co si předsevzal. Aniž bych se o tom znovu zmínil, zopakoval mi Inženýr před rozloučením téměř automaticky mantru, již pronášel během celé své kariéry: „Je mi naprosto jedno, co o mně říkají ostatní. Důležité je, jaké mám nároky sám na sebe, moje vlastní hodnocení. To mě zajímá nejvíc, protože je nejpřísnější.“

**DVOJÍ
ŽIVOT**

CHLAD

Ten den, kdy jsem se s Manuelem Pellegrinim sešel poprvé, ukazoval teploměr v Manchesteru necelé dva stupně. Oknem jeho kanceláře byl vidět sníh, který barvil na bílo zeleň tréninkových hřišť velkolepého komplexu Manchesteru City.

Předtím jsem Pellegriniho potkal pouze při své práci novináře. V Chile, Argentině a ve Španělsku. Při oficiálních setkáních a bez možnosti rozhovoru mezi čtyřma očima, jak se to stalo onoho rána v Anglii.

O pět měsíců později během poháru Copa América Chile 2015 se Santiago de Chile stalo dějištěm mého dalšího setkání s Inženýrem.

Mezi oběma setkáními uplynul nějaký čas, během něž jsem podnikl několik cest, abych si vyslechl svědectví lidí, kteří zblízka poznali Pellegriniho metodu. Hodiny rozhovorů s více než šedesáti osobnostmi ze světa fotbalu a z trenérova okolí během jeho působení v Santiagu, Rancagui, Quitu, Buenos Aires, Villarrealu, Madridu, Malaze a Manchesteru. Měsíce kontrolování statistik, studia novinářských archivů a videí z Inženýrovy kariéry.

Jako místo pro hloubkový rozhovor si trenér vybral exkluzivní Club de Polo San Cristóbal.

Měl jsem v úmyslu zaměřit se na Pellegriniho výpočty a plány, které si načrtával v mysli, když si představoval svou trenérskou dráhu. Toto setkání mělo zasadit do kontextu výpovědi všech těch, kdo chtěli v knize zrekapitulovat Pellegriniho příběh. Cílem tohoto rozhovoru

bylo zjistit, díky čemu se Pellegrini udržel na nejvyšší úrovni mezinárodního fotbalu.

V Santiagu byla zima, hlavním hrdinou se znovu stal chlad.

Pellegrini přišel, stiskl mi ruku a stejně jako v Anglii byl slušný, ale odměřený. Pozorný, ale lhostejný. Klidný, ale chladný, velice chladný. Stejně jako teplota venku.

Pustili jsme se do rozhovoru, čas plynul a rtuť teploměru v chilském hlavním městě pomalu stoupala. Sice to nestačilo, abychom si mohli odložit, ale aspoň pociťová teplota byla o dost příjemnější.

Současně s tím, jak jsme v rozhovoru zacházeli víc a víc do hloubky a vzdalovali se od současnosti, se trenér City postupně uvolňoval. Postupně slábl také trenérův chlad. Ovšem bylo to uprostřed zimy, což člověka taky dvakrát nezahřálo.

A zdá se, že zima hlavnímu hrdinovi tohoto příběhu skvěle sedí, muži, který svůj život zasvětil fotbalu, ačkoliv logika říkála něco jiného.

Pellegriniho rozhodnutí tehdy na začátku sedmdesátých let, kdy nikdo nemohl zaručit, že dosáhne úspěchu, bylo ohromnou sázkou do loterie a důležitou roli v něm sehrály dva faktory — poslání a přesvědčení.

POUŤ

„Pellegrini“ znamená italsky „poutníci“.

Rodinnou historii na jižní polokouli zahájil na počátku dvacátého století Manuelův dědeček Julio.

První Pellegrini, který přišel do Chile, pocházel z kraje Basilicata na jihu Itálie poblíž Tyrhénského moře. Usadil se v Santiagu a pustil se do podnikání v oblasti nemovitostí a stavebnictví. První budovu postavil roku 1910 na rohu ulic Estado a Agustinas v samém centru města.

Od roku 1944 se k rodinnému podniku přidal Emilio Pellegrini Portales, syn dona Julia a otec chilského trenéra. Stavební firma postavila více než třicet výškových budov v různých městech, upevňovala své postavení na trhu a z Emilia se stal úspěšný podnikatel.

Oženil se se Silvií Ripamontiovou a z jejich manželství vzešlo osm dětí, které vyrostly v tradiční, konzervativní a velmi vzdělané rodině.

V tomto privilegovaném prostředí vyrůstal i Manuel. Vynikl jako velmi dobrý student na exkluzivní základní škole Sagrados Corazones de Manquehue (SC). Právě tehdy začal hrát fotbal, byl členem školního týmu a projevoval se jako nadšený sportovec. Jeho nadšení se netýkalo jen míče, protože na střední škole začal boxovat v tradičním Clubu México, kam si každý týden chodil zlepšovat fyzickou kondici. To je na dospívajícího chlapce z vysoké chilské společnosti naprostá rarita.

Podle spolužáků z týmu SC nebyl Pellegrini nejnadanější fotbalista ve školním mužstvu, ale i tak byl vynikající student vědecké a matematické větve ke konci studia rozhodnutý, že se své vášně pro fotbal nevzdá, ačkoliv mu otec i rodinná tradice ukládaly povinnost nastoupit na vysokou školu.

Manuel měl v úmyslu studovat medicínu na Universidad de Chile. Jenže při přijímacích zkouškách nezískal dostatečný počet bodů a v roce 1970 se rozhodl přihlásit na magisterské studium chemie na katolické univerzitě Pontificia Universidad Católica (PUC). Výběrem volitelných předmětů postupně směřoval ke stavitelství.

Fakulta se nacházela na třídě Vicuñi Mackenny u autobusové zastávky číslo sedm. Pellegrini zároveň po přijetí na univerzitu zkoumal různé možnosti, kde by se mohl uplatnit jako hráč, chtěl zkusit štěstí v mládežnických týmech některého profesionálního klubu a nakonec se přiklonil ke klubu Audax Italiano.

V sedmnácti letech se takto rozhodl ze zcela pragmatických důvodů — tréninkové hřiště týmu se nacházelo na třídě Vicuñi Mackenny poblíž zastávky číslo patnáct, což bylo kousek od fakulty, takže mohl skloubit studium s fotbalem.

Sportovním ředitelem klubu Audax byl Enzo Santilli. Jeho vzpomínky jsou po pětačtyřiceti letech nedotčené: „Když přišel, bylo okamžitě vidět, že není moc nadaný, ale byl velmi pracovitý a odvážný hráč. Vytrvalý, nikdy nezklamal, přitahoval pozornost svou výškou a očividnou společenskou a intelektuální úrovní, vysoko nad průměrem fotbalového prostředí. Byl úplně jinde. Měl uhlazené způsoby a elegantně se oblékal, ale byl dost inteligentní na to, aby se začlenil do mužstva. Bez problémů zapadl.“

Mezi technickou fakultou a tréninkovým hřištěm Audaxu denně pendloval také dvacetiletý Arturo Salah. Bylo jen otázkou času, kdy tento útočník začne opakovaně

narážet na obránce Manuela. Salah byl o tři roky starší a na pendlování mezi univerzitou a fotbalem si už zvykl. Nabídl Pellegrinimu, že ho bude z kampusu do tréninkového centra vozit autem. Tak vzniklo přátelství, které přetrvává dodnes, hráli spolu na univerzitě a souběžně budovali své trenérské kariéry.

„Známe se desítky let,“ potvrzuje Salah. „Nejprve jsme spolu hráli v Audaxu a pak v týmu Universidad de Chile. Když jsme oba skončili s hráčskou kariérou, začali jsme se současně připravovat na trenérskou dráhu. Pracovali jsme spolu u reprezentace, ve druhé polovině devadesátých let jsme byli partneři v projektu stavby a vedení komplexu hřišť na malou kopanou El Refugio a stále nás pojí významné, blízké přátelství. Když je Manuel pryč, skoro každý den si voláme.“

V roce 1971 Salah opustil Audax Italiano a podepsal smlouvu s týmem Universidad Católica. O dva roky později přestoupil jeho kamarád Manuel — trenér klubu Universidad de Chile Ulises Ramos potvrdil příchod vytáhlého obránce do modrého týmu.

„Pellegrini nevyčníval fotbalovými schopnostmi nebo kdovíjakou technikou v rychlosti,“ vzpomíná jeho kolega inženýr, „ale měl také dobré vlastnosti — byl velmi inteligentní, snaživý fotbalista, který skvěle hlavičkoval. A navíc, i když byl tehdy hodně mladý, ovládal taktiku. K těmto vlastnostem přidával svou houževnatost, profesionalitu a spolehlivost.“

Tak začala životní fotbalová pouť Manuela Pellegriniho. V období vysokoškolských studií, kdy zápasil s obtížemi, které s sebou přinášela potřeba skloubit

akademické povinnosti a náročnost profesionálního fotbalu.

Za těchto okolností si rodina Pellegriniů, zejména don Emilio, začínala všímat, že to Manuel myslí s fotbalem vážně. Uměl si poradit, aby zvládal i studium. Otec Pellegrini zprvu odmítal, aby se Manuel věnoval fotbalu profesionálně, ale nakonec neměl jinou možnost než se s „dvojím životem“ budoucího inženýra smířit.

NOVÁ ŠATNA

Přechod z anonymity mládežnického fotbalu na mediální tribunu profesionálního fotbalu není nikdy snadný. A je ještě těžší, když za sebou zanecháváme tým s nevelkým počtem fanoušků, jako je Audax Italiano, a nastupujeme do velmi populárního klubu, jako je Universidad de Chile. Jsou to naprosto rozdílné světy, s odlišnou mírou mediální pozornosti, kritiky a tlaku.

V týmu modrých už Pellegrini musel absolvovat delší trasu než mezi fakultou a komplexem Audaxu na třídě Vicuñi Mackenny. Každý den přejížděl mezi univerzitními posluchárnami a městským stadionem obce Recoleta, kde tehdy tým „la U“ trénoval.

Student techniky se svým vzhledem — metr osmdesát pět, modré oči a blond vlasy — značně vzdaloval klasickému prototypu chilského fotbalisty, a proto Pellegrini při příchodu do šatny týmu „Chuncho“ (přezdívka klubu Universidad de Chile) hned od počátku přitahoval pozornost, ale mužstvo ho bez problémů přijalo.

„Hodně kluků z týmu studovalo na univerzitě. Naše šatna měla výbornou úroveň. Parta skvělých lidí a skvělých fotbalistů,“ vzpomíná Héctor Pinto, přezdívaný „Černoch“, jeden z nejtalentovanějších záložníků chilského fotbalu sedmdesátých let. „Černoch“ byl klíčovým hráčem tehdejší sestavy modrých a dodává: „Po lidské stránce se Manuel snadno začlenil, protože jsme tam byli já, ‚Flaco‘ Vladimir Bigorra a ‚Lulo‘ Jorge Socías. Později přišli Johnny Ashwell a právě Arturo [Salah]. Všichni jsme studovali na univerzitě a získali jsme tituly v tělovýchovných a technických oborech a tak dále. Manuela jsme proto brali úplně přirozeně, i když bylo jasné, že pochází ze zámožnější rodiny. Každopádně jsem nikdy nezažil, že by si držel odstup nebo dělal rozdíly kvůli společenské úrovni. Choval se velmi skromně, byl dalším členem skupiny.“

Tento přístup si Pellegrini udržel po celých čtrnáct let kariéry fotbalisty a mnohem později to potvrdil Sandrino Castec. Historicky nejlepší střelec Universidad de Chile hrál s Pellegrinim v tomto týmu v osmdesátých letech: „Byl inteligentní a připravený, ale taky se dobře vyznal. Byl jedním z nás. Do paměti se mi vryl jeden obraz: v roce 1985 přišel do týmu Michel Atanasovic, hrozně skromný hráč původem z ostrova Chiloé. V šatně si často sedal vedle Manuela, na sobě ty své ostrovní podkolenky s dírami na špičkách prstů. Pellegrini byl naopak bez poskvrnky, v obleku a kravatě...“

Krátce po přesunu do Recolety mladý obránce tvrdě pracoval, aby si vysloužil příležitost hrát. Každé dopoledne po přednáškách na Universidad Católica nasedl

do svého Fiatu 600 a uháněl na trénink. Spoluhráči si ho dobírali, protože to spíš vypadalo, jako by si to „auto oblékal“, než že by do něj nastupoval. Pinto vzpomíná: „Strašně se snažil plnit své povinnosti v učebně i na hřišti. Na tréninky vždycky přibíhal, protože nechtěl přijít pozdě.“

Sám Pellegrini o mnoho let později, v roce 2013, při přednášce pro studenty techniky na Universidad Católica přiznal: „Tenkrát bych si hrozně rád víc užil studentský život. Na univerzitu mám skvělé vzpomínky, ale měl jsem strašně málo času. Celý den jsem přebíhal mezi výukou a tréninky.“

Takové úsilí vytáhlému obránci přineslo ovoce. Sotva pět měsíců po příchodu z týmu Audax Italiano mu trenér Ramos dal šanci poprvé nastoupit. Příležitost nepřišla při ledajakém zápase — byla sobota 29. prosince 1973 a ve 26. kole chilské ligy Manuel Pellegrini Ripamonti debutoval při univerzitním derby mezi týmy Universidad de Chile a Universidad Católica, které skončilo remízou 3:3.

To byl výkop jeho obsáhlé kariéry fotbalisty. Toto dobrodružství se protáhlo na čtrnáct let a Manuel Pellegrini v něm oblékal jediný dres — klubu Universidad de Chile.

NEBEZPEČNÁ ROSTLINA

Při prvním zápase s týmem Universidad de Chile vytvořil Pellegrini dvojici středních obránců s Nelsonem

Gallardem. Trenér Ulises Ramos byl s výkonem studenta techniky spokojený a ponechal ho v sestavě na všech devět kol, která chyběla do konce ligy.

Podobné projevy důvěry provázely Pellegriniho po celou jeho kariéru, nezávisle na tom, kdo byl zrovna na postu trenéra, i přes pochybnosti ze strany tisku, který se novému, neohrabanému a „směšně vyšňořenému“ střednímu obránci modrých vysmíval.

V sedmdesátých letech byl jedním z nejuznávanějších trenérů chilského fotbalu Caupolicán Peña. V roce 1977 měl na starosti národní tým během kvalifikace na mistrovství světa v Argentině 1978. „Pellegrini byl velmi spolehlivý a výkonný obránce. Skvěle hlavičkoval, a i když nebyl moc rychlý, maximálně využíval svého dlouhého kroku. Byl odvážný v soubojích jeden na jednoho. Nebylo snadné ho obejít,“ říká Peña.

Chvála budoucího dlouholetého prezidenta Svazu fotbalových trenérů kontrastuje s pověstí „pařeza“, která doprovází vzpomínky na Pellegriniho-fotbalistu. „Hrály proti němu dvě okolnosti — za prvé to, že v té době působili výjimečně nadaní střední obránci, jako Elías Figueroa, Alberto Quintano, Leonel Herrera a Rafael González. Tihle hráči nepochybně patří k nejlepším stoperům v dějinách chilského fotbalu. Bylo proto velice složité srovnávat s nimi někoho, kdo hrál na stejné pozici, tím spíše, že Pellegriniho předností byla soustředěnost, fyzická síla, hlavičkování, tedy vlastnosti, které nejsou tak atraktivní jako například technika nebo obratnost při rozehrávce, kterou vždy prokazoval třeba Elías. Pellegrinimu nepomáhal ani jeho zámožný původ. Spousta novinářů ho

označovala za ‚snoba‘ a neprominuli mu žádnou chybu. Myslím, že tím si získával pověst ‚pařeza‘.“

V roce 1977 do týmu la U přišel Héctor „Bambino“ Veira, extrovert s významným fotbalovým životopisem, velká osobnost. Dnes je z něj uznávaný sportovní komentátor v argentinských médiích a rozplývá se chválou, když vzpomíná na sezonu, během níž se s Pellegrinim setkával v Recoleté: „Byl to výjimečný chlap. A navíc velký profesionál. Trénoval jako nikdo jiný. Na kondičním tréninku byl vždycky první, zatímco já se schovával za stromy, abych se na nějaké to kolečko ulil. Byl hodně vážný a mě bavilo ho rozčilovat, vytáčel jsem ho svými vtípký. Ale on byl opravdu fenomén, nikdy se nerozzlobil, i když jsem ho strašně štvál přezdívkou ‚Pelligrosini‘ (*peligroso* znamená ve španělštině *nebezpečný*, pozn. překladatelky).“

Přízvisko, na které vzpomíná Bambino Veira, Inženýra pronásledovalo během celé jeho kariéry. Jorge Luis Ghiso, další Argentinec, který hrál ve stejné sestavě týmu Universidad de Chile, potvrzuje: „I když to byl dost silný a výkonný obránce, tisk ho hodně vinil z některých vlastních gólů. Z toho vznikla přezdívka ‚Pelligrosini‘.“

Pellegrini během své kariéry v týmu Universidad de Chile skutečně vstřelil čtyři vlastní góly. Což je směšné číslo, když vezmeme v potaz, kolik zápasů s týmem modrých odehrál: 434. Tento údaj vynikne zejména při srovnání celkových statistik klubu, protože Pellegrini je pátý hráč s nejvyšším počtem odehraných zápasů v historii Universidad de Chile. Před ním je Luis Musrri (539), Vladimír Bigorra (468), José Rojas (452) a Héctor Hoffens (451).